

Don Tomo Vukšić

DEMOGRAFSKO STANJE I PROCESI KATOLIKA U BOSNI I
HERCEGOVINI OD 1996. DO 2015. GODINE PREMA IZVORIMA
KATOLIČKE CRKVE

Prema procjeni Agencije za statistiku BiH, godine 2012. u BiH je bilo 3.836.000 stanovnika, a prema preliminarnim rezultatima popisa stanovništva, koje je objavila ista Agencija, u BiH je 2013. godine popisano 3.791.622 osoba, ali službeni rezultati toga popisa nisu objavljeni do sada iako je prošlo više od dvije godine otkako je obavljen.

Prema službenim podacima Agencije za statistiku, koji obuhvaćaju sveukupno stanovništvo BiH od 1996. do 2014. godine, cijelu BiH je zahvatio proces depopulacije, povećanja prosjeka starosti stanovništva, proces vrlo ubrzanoga smanjenja broja rođenih i proces povećanja broja umrlih, bez obzira na etničku i vjersku pripadnost. Tako je na razini cjelokupnoga stanovništva BiH 1996. godine imala pozitivan priraštaj za čak 21442, dok je 2007. godine prvi put imala negativan priraštaj koji je iznosio -1209, a 2014. godine dosegao je -5712. Ove procese, međutim, treba promatrati također u okviru sličnih događanja koja pogađaju skoro sve europske zemlje.

Prema zbirnim podacima Biskupskih ordinarijata, katolici u BiH još od 2002. godine u kontinuitetu imaju negativan priraštaj, no on je u stalnom opadanju već od 1996. godine kada je bio pozitivan za 1467. Prema istim izvorima, koji su prikupljeni od svih župnih ureda na području pojedinih biskupija, procjenjuje se da je na kraju 2015. godine u BiH bilo 405.735 katolika, što bi bilo za 14.559 manje negoli prethodne 2014. godine, a prirodni priraštaj katolika 2015. godine bio je -2449. Taj rezultat je odnos broja krštenja i sprovoda u pojedinim biskupijama za 2015. godinu: Banja Luka -350, Sarajevo -2009, Trebinje -101 i Mostar +11. A samo usporedbe radi, 1996. godine Banja Luka je bila na -4, Sarajevo na +247, Trebinje na +96 a Mostar na +1128.

Osnovni razlozi demografskoga stagniranja Hrvata u BiH su: ratni progon i iseljavanje, neuspjeh povratka prognanika i raseljenih, neriješeno pitanje unutrašnjeg uređenja BiH (političko i nacionalno pitanje), visok postotak nezaposlenosti, vrlo negativan prirodni priraštaj Hrvata koji su ostali u BiH i novo iseljavanje.

U traženju mogućega rješenja problema moralo bi se voditi računa o mnogo elemenata. Prije svega, pitanje povratka raseljenih i prognanih sve više izgleda, nažalost, pitanje prošlosti. Ne treba ga nikada zaboraviti ali, i tamo gdje bi mogao, povratak se ne događa. Stoga je od sudbinske važnosti stavljanje snažnoga naglaska na zaustavljanje iseljavanja i podizanje nataliteta. U protivnom tri gore navedena osnovna razloga – progon, denatalitet, novo iseljavanje – posebice ako djeluju istovremeno kao u ovom slučaju, užasno su razorni.

Jednako važno je stvaranje ozračja sigurnosti svake vrste u BiH, kako za pojedince tako za etničke identitete. U okviru toga, posebice bi bilo korisno podizanje političke i pravne sigurnosti koja će pogodovati gospodarskom razvitku.

Uza sve to, bez gospodarskoga razvitka gotovo je nemoguće zaustaviti iseljavanje, a ni podići natalitet. No u stanju, u kakvu se nalaze, u svom budućem političkom i gospodarskom organiziranju Hrvati iz BiH morali bi ubrzano učiti također od židovskoga iskustva i modela organiziranja, provjerenoga i dokazanoga na raznim stranama po svijetu u obrani interesa svoga naroda, posebice u krajevima gdje pripadnici toga naroda žive u stanju društvene manjine.

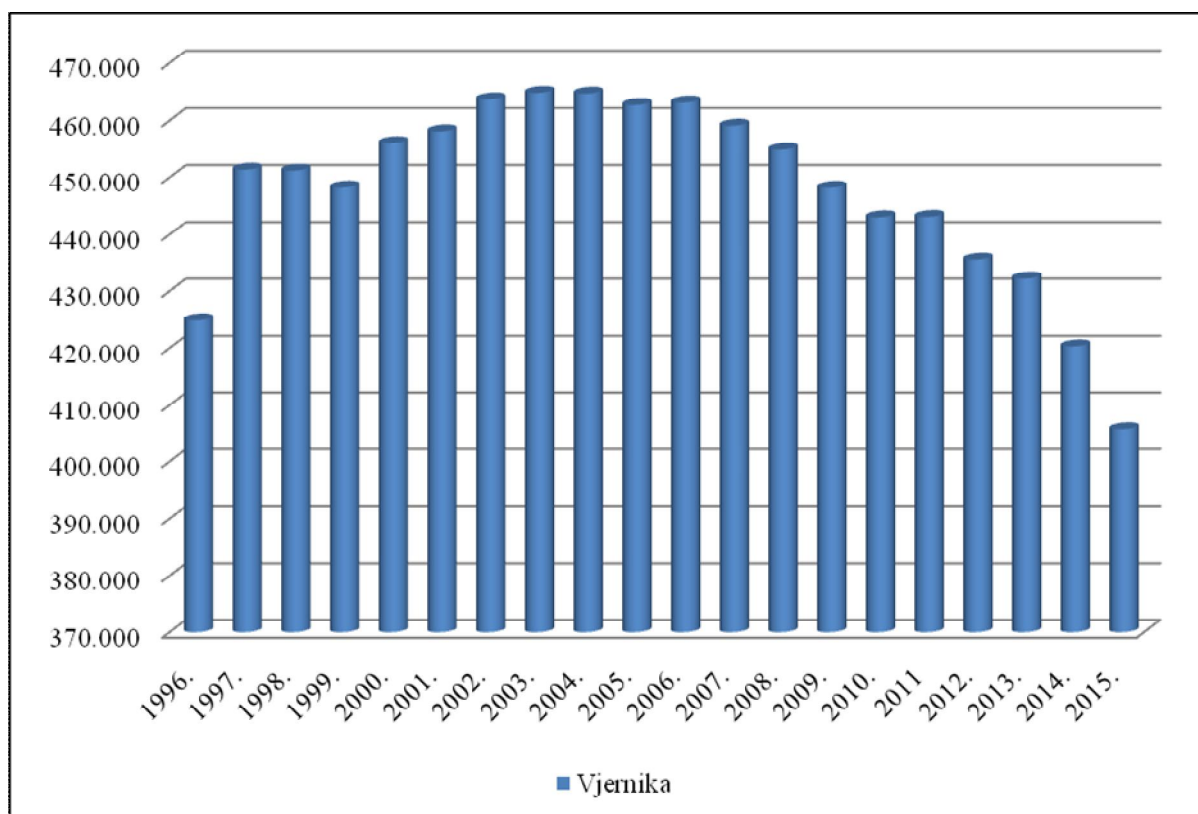
Na lokalnoj razini stalno treba osnaživati ustanove nacionalne kulture i znanosti: sveučilište, društva, akademija, kazalište, mediji, banka podataka itd. Od velike koristi bili bi: definiranje općih interesa naroda koje će svi promovirati i zastupati, demokratizacija političkoga djelovanja stranaka kroz čuvanje zajedništva naroda, jačanje kredibiliteta Crkve kroz utvrđivanje njezina unutrašnjeg jedinstva, a na široj razini održavanje dobrih veza s Hrvatskom i svjetskim centrima moći.

Godina	Stanovnika	Rodeni	Umrli	Priraštaj
1996	3645000	46594	25152	21442
1997	3738000	48397	27875	20522
1998	3653000	45007	28679	16328
1999	3725000	42464	28637	13827
2000	3781000	39563	30482	9081
2001	3798000	37717	30325	7392
2002	3828000	35587	30155	5432
2003	3832000	35234	31757	3477
2004	3842000	35151	32616	2535
2005	3843000	34627	34402	225
2006	3843000	34033	33221	812
2007	3843000	33835	35044	-1209
2008	3843000	34176	34026	150
2009	3843000	34550	34904	-354
2010	3843000	33528	35118	-1590
2011	3840000	31811	35028	-3217
2012	3836000	32547	35817	-3270
2013	3791622	31103	35837	-4734
2014	3791622	30268	35980	-5712

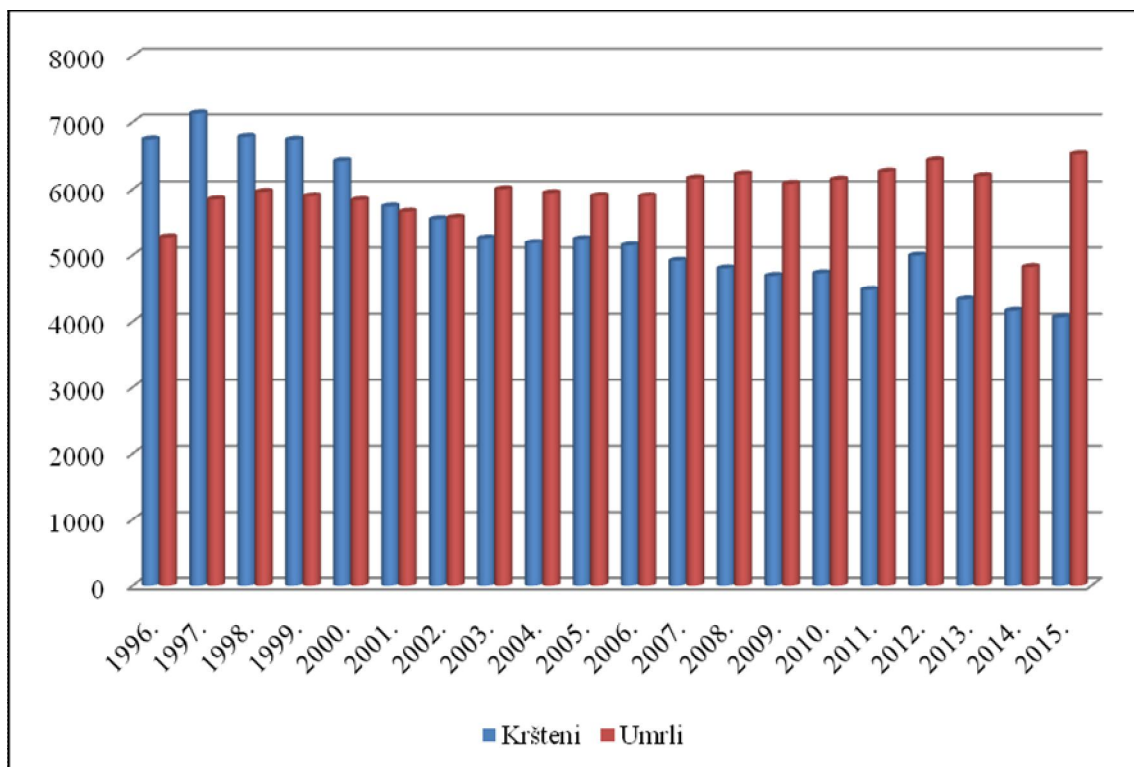
Bosna i Hercegovina 1996.-2014. Broj stanovnika, natalitet, mortalitet, prirodni priraštaj

Godina	Kršteni	Umrli	Priraštaj	Vjernika (Procjena)
1996.	6739	5272	1467	424.915
1997.	7127	5841	1286	451.385
1998.	6779	5956	823	451.208
1999.	6736	5892	844	448.186
2000.	6409	5831	578	456.058
2001.	5734	5655	79	458.110
2002.	5543	5565	-22	463.687
2003.	5256	5996	-740	464.821
2004.	5184	5937	-753	464.694
2005.	5244	5896	-652	462.690
2006.	5146	5892	-746	463.131
2007.	4915	6155	-1240	459.102
2008.	4799	6214	-1415	454.921
2009.	4686	6075	-1389	448.147
2010.	4726	6136	-1410	443.013
2011.	4475	6252	-1777	443.084
2012.	4992	6420	-1428	435.562
2013.	4327	6187	-1860	432.177
2014.	4158	4819	-661	420.294
2015.	4061	6510	-2449	405.735

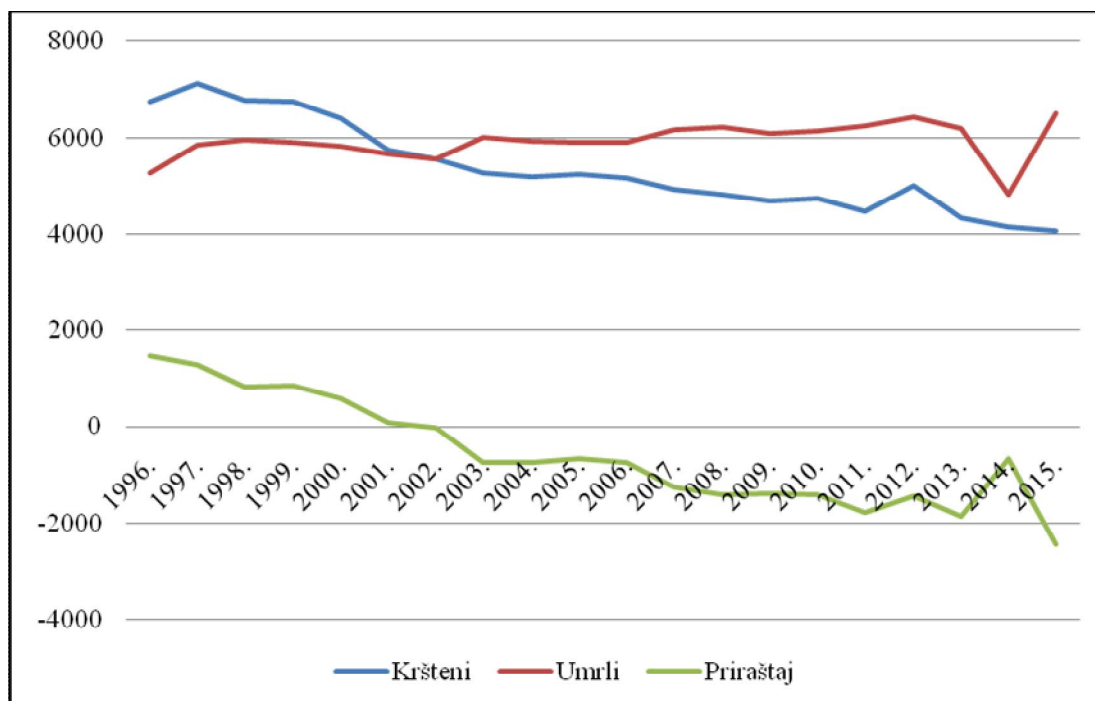
Katolici u BiH: kršteni, umrli, priraštaj, ukupan broj

Kretanje broja katolika u BiH

Katolici u BiH: kršteni i umrli

Priradni priraštaj katolika u BiH